

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

8 april 1999

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Jef Sleenckx, Robert Voorhamme en Carlos Lisabeth –

houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds

VERSLAG

**namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Paul Deprez**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Robert Voorhamme.

Vaste leden :

de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Johan De Roo, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Eddy Schuermans ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Didier Ramoudt ;

de heren Carlos Lisabeth, Jef Sleeckx, Robert Voorhamme ;

de heren Jan Penris, Frans Wymeersch ;

de heer Jean-Marie Bogaert ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Jos De Meyer, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer John Taylor, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heren Louis Bril, André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Fred Dielens, Jacky Maes ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Emiel Verrijken ;

de heer Chris Vandenbroeke ;

de heer Jos Geysels.

Nam eveneens deel aan de discussie :

de heer Gilbert Bossuyt

Zie :

290 (1995-1996)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

– Nrs. 2 tot 4 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTING DOOR DE INDIENERS EN BESPREKING	4
II. VOORLOPIGE STANDPUNTBEPALING VAN DE VLAAMSE REGERING	6
III. STANDPUNTBEPALING VAN DE VLAAMSE REGERING	7
IV. ALGEMENE BESPREKING	8
V. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING	9
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE	18
Bijlage :	
– SERV-advies van 10 maart 1999 met betrekking tot de oprichting van een Herplaatsings- fonds	21

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden besprak op 20 februari 1997, 6 maart 1997, 7 januari en 1 april 1999 het voorstel van decreet van de heren Jef Sleetckx, Robert Voorhamme en Carlos Lisabeth houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds.

Op 18 januari 1999 heeft de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen verzocht een advies uit te brengen over de opportuniteit van een decretale onderbouwing van een Herplaatsingsfonds, en het formuleren van voorstellen rond een ruimere financiering en het toepassingsgebied van dit fonds.

Het SERV-advies werd op 10 maart 1999 uitgebracht en gelet op het belang ervan in het kader van de bespreking van het voorstel van decreet, wordt het advies op verzoek van de Commissie in bijlage van dit verslag opgenomen (**Bijlage**).

Het voorstel van decreet werd door de Commissie goedgekeurd op 1 april 1999.

I. TOELICHTING DOOR DE INDIENERS EN BESPREKING

De heer *Jef Sleetckx* licht namens de heren Robert Voorhamme en Carlos Lisabeth, mede-indieners van het voorstel van decreet, de krachtlijnen ervan toe als volgt.

– De toenemende arbeidsuitstoot

De *indiener* vestigt er de aandacht op dat de tewerkstelling in de industriële sector krimpens is en in deze evolutie verwacht men op korte termijn geen positieve kentering, ingevolge de impact van het samenspel van een complex geheel van factoren, zoals o.m. de toenemende technologisering en automatisering, de verhoogde internationale concurrentie, de delokalisatie van de activiteiten en de globalisering.

Vooraf in de industriële sectoren is deze arbeidsuitstoot belangrijk en het is precies in deze sector dat een belangrijk segment van laaggeschoolde en oudere werknemers wordt tewerkgesteld. Vaak worden deze werknemers ontijdig geconfronteerd met een sluiting van de onderneming en komen weerloos op de arbeidsmarkt terecht.

Spreker benadrukt de grote moeilijkheden die oudere en ongeschoolde werknemers op dat ogenblik ondervinden om een baan te vinden en ingevolge de traditionele invulling van het begrip "arbeid" worden deze personen vrij vlug niet alleen professioneel maar ook maatschappelijk uitgestoten.

Het Vlaams Parlement kan niet voorbijgaan aan de noden van deze groep van personen en er dienen voldoende financiële middelen ter beschikking gesteld te worden voor de sociale begeleiding en de preventie van deze doelgroep, en dit binnen een globaal pakket van herplaatsingsactiviteiten.

– Oprichting van een Herplaatsingsfonds

Bij de VDAB wordt een Fonds met rechtspersoonlijkheid opgericht : dit fonds, het Herplaatsingsfonds wordt in de schoot van de VDAB opgericht, gelet op de centrale rol van de VDAB op de arbeidsmarkt en de beroepsopleiding.

Daarenboven is de VDAB het best geplaatst om de herplaatsing van werknemers te regelen. Streefdoel dient te zijn om tegen het jaar 2000 te streven naar een halvering van de werkloosheidscijfers en de VDAB is het best geplaatst om de herplaatsing van werknemers te regelen.

Spreker wenst nog te onderlijnen dat de herplaatsingsmogelijkheden ook een verantwoordelijkheid zijn van het bedrijfsleven. Van hen wordt eveneens een bijdrage verwacht om de sociale gevolgen van bepaalde outplacementmaatregelen maximaal op te vangen.

– Opdracht van het Herplaatsingsfonds

Het Herplaatsingsfonds zal de nodige maatregelen treffen ter bevordering van de herplaatsing van de werknemers. Deze maatregelen kunnen worden gerelateerd aan outplacement, om- en bijscholing.

Het Herplaatsingsfonds wil werknemers die niet kunnen terugvallen op CAO nr. 51 op een gelijke wijze behandelen. Spreker wijst erop dat bij de herplaatsing van de werklozen een beroep kan worden gedaan op zowel de openbare als de particuliere erkende arbeidsmarktactoren.

Het Herplaatsingsfonds wordt beheerd door het Beheerscomité van de VDAB – Groep Beroepsopleiding. Er zal een leidend ambtenaar door de Vlaamse regering worden aangesteld die belast is met het dagelijks beheer van het Herplaatsingsfonds.

Het toezicht op het Herplaatsingsfonds wordt uitgeoefend door de commissaris van de Vlaamse regering en de revisoren die belast zijn met het toezicht op de VDAB.

Een dergelijk fonds is slechts nuttig en werkzaam indien het kan beschikken over een zo breed mogelijk herinschakelingsinstrumentarium (outplacement, intensieve begeleiding, om- en bijscholing) en een beroep kan doen op de meest geëigende actoren op de arbeidsmarkt om die herinschakelingsopdracht uit te voeren.

Wat de financiering en de omkadering betreft, stipt de indiener aan dat de VDAB bij de beroepsopleiding aandacht dient te besteden aan de materiële en persoonsgerichte ondersteuning. Voor de financiering van het Herplaatsingsfonds kan worden geput uit een dotatie, maar daarenboven kunnen ook de privé- en de bedrijfssectoren worden aangespoord om een herplaatsingsbijdrage in het fonds te storten. De inspanningen mogen inderdaad niet alleen van de overheid komen.

De Vlaamse regering bepaalt de bijdrage voor het Herplaatsingsfonds, na advies van de SERV. Daarenboven zal de Vlaamse regering eveneens bepalen welke bedrijfssectoren of ondernemingen bijdrageplichtig zijn aan het Herplaatsingsfonds alsmede de omslagregeling van deze bijdrage. Ook hierover zal het advies van de SERV en daarenboven van het beheerscomité van de VDAB en het Herplaatsingsfonds worden ingewonnen.

– De doelstelling van het Herplaatsingsfonds

De doelstelling van het Herplaatsingsfonds is de begeleiding van de herplaatsing van oudere werknemers en laaggeschoolden die werkloos worden na collectieve bedrijfssluitingen, faillissement, een gerechtelijk akkoord of boedelafstand. Deze groepen van werklozen mogen niet worden uitgesloten van de arbeidsmarkt en een aangepast maatregelenpakket dient te worden uitgebouwd, vermits werkloosheid vaak een voedingsbodem is voor criminaliteit.

De integratie van deze groepen van werklozen verloopt inderdaad moeizaam en de Vlaamse regering dient maatregelen te nemen ter bevordering van hun integratie. De toenemende arbeidsuitstoot van oudere en laaggeschoolde werknemers zal zich hoe dan ook verder doorzetten indien de herstructureeringstrend aanhoudt. Deze kern van moeilijk integreerbare werklozen (ouderen en laaggeschoolden) groeit. Het Herplaatsingsfonds biedt voor

deze risicogroepen een kans op een vlottere integratie.

De *indiener* benadrukt dat het voorstel van decreet gedragen wordt door verschillende politieke fracties, die allen bekommerd zijn om de evolutie naar een duale samenleving af te remmen. Het voorstel is een poging om over de partijgrenzen heen een initiatief te nemen ten aanzien van deze doelgroepen en verfijningen kunnen eventueel nog "en cours de route" worden aangebracht.

De heer *Carlos Lisabeth*, mede-indiener, treedt de toelichting van de heer Jef Sleetx, ten volle bij en wijst erop dat het voorstel van decreet aan de Vlaamse regering enige ruimte laat, om inzake bepaalde aspecten het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, o.m. wat betreft de bijdrage die van de ondernemingen zal worden gevraagd en de prioritaire doelgroepen die voor de toepassing van dit voorstel van decreet worden voorgesteld.

De heer *Jacques Laverge* merkt inzake het door de indieners voorgestelde initiatief op, dat het inderdaad lovenswaardige maatregelen betreft, doch dat de prioritaire doelstelling en bekommernis van de Vlaamse minister van Tewerkstelling en van het Vlaams Parlement, de jobcreatie dient te zijn.

Deze spreker pleit voor een dynamisch en groei-vriendelijk economisch omgevingsbeleid, waarin deze doelstelling het best kan worden gerealiseerd, als therapie voor het werkloosheidsfenomeen. Delokalisatie heeft meestal als gevolg de afbouw van werkgelegenheid. Alleen een goed economisch beleid kan hieraan remediëren.

Wat het "Herplaatsingsfonds" betreft, stipt spreker aan dat de VDAB een spilfunctie vervult inzake arbeidsbemiddeling en outplacementactiviteiten. Spreker hekelt de hokkenmentaliteit en etikettering van de werklozen.

Spreker wenst komaf te maken met de categoriale benadering van werkzoekenden (na faillissement, gerechtelijk akkoord door boedelafstand, sluiting van ondernemingen e.d.m.). Iedere werkzoekende heeft in gelijke mate recht op arbeid en integratie op de arbeidsmarkt.

Spreker betwijfelt het nut van de oprichting van een Herplaatsingsfonds, dat slechts een overlapping is met de activiteiten en de taakstelling van de VDAB.

De heer *Frans Wymeersch* kan zich niet van de indruk ontdoen dat het voorliggende voorstel van decreet in feite slechts neerkomt op een nieuwe bezigheidstherapie en daarenboven herinnert deze spreker eraan dat het Vlaams werkgelegenheidsbeleid grotendeels ingebed is binnen een federaal kader, waardoor het voeren van een eigen Vlaams werkgelegenheidsbeleid fel wordt bemoeilijkt. Belangrijke hefboomen, zoals sociale zekerheid, fiscaliteit situeren zich immers op het federale bevoegdheidsniveau. Wat de verschillende steunmechanismen ten behoeve van het bedrijfsleven betreft, waakt de Europese Commissie nauwlettend over de naleving van de Europese reglementering terzake.

Met betrekking tot dit voorstel van decreet vraagt deze spreker zich ook nog af, of het in deze context wel verantwoord is, dat van het bedrijfsleven een bijdrage wordt verwacht om de sociale gevolgen van bepaalde werkloosheidsvormen maximaal op te vangen.

Spreker verklaart eerder voorstander te zijn van de oplossing van de herplaatsingsproblemen binnen het kader van de sociale zekerheid en twijfelt aan het nut van de indiening van dit voorstel van decreet. Waar men wél niet langer mag mee dralen is de federalisering van de sociale zekerheid.

II. VOORLOPIGE STANDPUNTBEPALING VAN DE VLAAMSE REGERING

De heer *Pieter Kerremans*, adjunct-kabinetschef van minister Kelchtermans, licht namens de minister het voorlopig standpunt van de Vlaamse regering dd. 18 februari 1997 op 20 februari 1997 toe als volgt.

Spreker stipt aan dat het standpunt is opgebouwd rond het outplacement-experiment, waarvoor dient teruggedaan naar het VESOC-akkoord van 14 december 1995. In uitvoering van het tweede Werkgelegenheidsakkoord van 14 december 1995 beslisten de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners tijdens de VESOC-bijeenkomst van 26 maart 1996 om een experiment "outplacement na faling" te starten.

In dit akkoord werd duidelijk opgenomen dat, na faillissement er extra budgettaire middelen kunnen worden vrijgemaakt voor de financiering van de outplacementaanvragen van werknemers, die ingevolge deze faling, werkloos worden of die worden

tewerkgesteld na eventuele overname van het bedrijf.

Spreker benadrukt het experimenteel karakter van het experiment outplacement na faling, dat in werking trad op 9 mei 1996. Op termijn zal de Vlaamse regering streven naar de oprichting van een Herplaatsingsfonds, wat een bredere aanpak van de outplacementactiviteiten zou mogelijk maken, en waarbij ook aan de werkgever zou gevraagd worden zijn financiële bijdrage hiertoe te leveren.

De werkgever doet inzake de begeleiding van deze werknemers naar een nieuwe job een financiële inspanning, die echter soms in het gedrang kan komen door het faillissement van de werkgever. In dit geval zal de Vlaamse regering bijspringen en mits een goede begeleiding van deze werknemers, kan men komen tot een plaatsingsratio van 80 à 90 percent.

De Vlaamse regering nam deze kernidee over in haar standpunt en formuleert geen bezwaren tegen het voorstel van decreet. Het experiment outplacement na faling nu reeds evalueren kan echter nog niet, maar wel na afloop van de eerste experimentele fase van twee jaar.

Aan de Vlaamse regering zal worden gevraagd om het toepassingsgebied te verruimen tot andere maatregelen dan outplacement alleen. Aldus kan binnen het lopende outplacementexperiment een beroep worden gedaan op de outplacementcel in de schoot van de VDAB of op erkende privé-ondernemingen in Vlaanderen.

Ook kan op outplacement een beroep worden gedaan vanuit paritaire fondsen, gefinancierde loopbaanbegeleidingsactiviteiten. De Vlaamse regering moet immers niet alleen de financiële verantwoordelijkheid van het experiment dragen. Ook vanuit de fondsen worden outplacementactiviteiten gefinancierd (CAO's van bepaalde paritaire comités bevatten terzake bepalingen, o.m. in de metaalsector).

Deze fondsen waren vragende partij voor een instapregeling in een co-financieringsregeling met de Vlaamse regering, die een eerste aanzet kan zijn voor de oprichting van een Herplaatsingsfonds. Om een medefinanciering vanuit de sectoren beter te kunnen organiseren zullen ook loopbaanbegeleidingsactiviteiten, uitgevoerd door paritaire organen, binnen het experiment mogelijk worden gemaakt.

Belangrijke voorwaarde blijft het principe dat vanuit de overheid pas wordt opgetreden na faillissement. Uit contacten met diverse sectoren blijkt een interesse voor medewerking en projectmatige financiering van outplacement- en loopbaanbegeleidingsactiviteiten.

De betrokken paritaire organen moeten inhoudelijk dezelfde waarborgen bieden als deze vervat in CAO nr. 51 betreffende outplacement, afgesloten in de Nationale Arbeidsraad op 10 februari 1992 en het decreet van 3 maart 1993 houdende regeling tot erkenning van de outplacement-, wervings- en selectiebureaus in het Vlaamse Gewest.

De nieuwe ervaringen en inzichten die kunnen worden opgebouwd vanuit deze iets bredere toepassing zullen zeer dienstig zijn om op middellange termijn een decreetale onderbouw van een "Herplaatsingsfonds" te verwezenlijken.

Er wordt nogmaals gewezen op het feit dat de experimentele fase m.b.t. de outplacementsector nog niet is afgerond en wellicht verdient het aanbeveling om de bespreking van het voorstel van decreet alsnog op te schorten, in afwachting van de nodige informatie door de minister inzake de goedgekeurde dossiers in het kader van het VESOC-experiment outplacement.

Op 6 maart 1997 werd door de minister aan de leden van de Commissie deze voorlopige stand van zaken m.b.t. de goedgekeurde dossiers in het kader van het VESOC-experiment outplacement na faling overgemaakt.

Na deze eerste voorlopige standpuntbepaling besliste de Commissie de verdere behandeling van dit voorstel van decreet op te schorten tot het aflopen van de eerste experimentele fase van het outplacement experiment na faling.

De bespreking in de Commissie werd hervat op 7 januari 1999.

III. STANDPUNTBEPALING VAN DE VLAAMSE REGERING

De *minister* verwijst op 7 januari 1999 naar de eerste voorlopige standpuntbepaling van 20 februari 1997 en benadrukt dat de Vlaamse regering reeds in 1996 en 1997 uitdrukkelijk het initiatief tot de oprichting van een Herplaatsingsfonds positief heeft beoordeeld. Begin 1997 werd een aanvang genomen met de experimentele fase van het out-

placementinitiatief naar aanleiding van verschillende bedrijfssluitingen.

Gelet op het feit dat er echter nog vele vragen rijzen nopens de werking van het initiatief in de verschillende bedrijfssectoren, wenst de Vlaamse regering eerst deze initiatieven te beoordelen. Hét knelpunt blijft hoe dan ook hoe de bedrijven ervan te overtuigen om een bijdrage te storten in het Herplaatsingsfonds.

De stand van zaken met betrekking tot de outplacementexperimenten wordt vervolgens door de *minister* toegelicht als volgt.

Negen bedrijven hebben op dit ogenblik een aanvraag ingediend tot outplacementbegeleiding. Het betreft de herplaatsing van 1.016 werknemers die voor outplacement in aanmerking kwamen. Het meest recente dossier werd goedgekeurd in november 1998 en er werd outplacementbegeleiding opgestart, nl. voor de NV BALMATT. Deze projecten lopen over twee jaar. Een eerste begeleidingsfase werd beëindigd in september 1998 en de laatste fase loopt tot begin september 1999.

Gelet op het feit dat alle outplacementexperimenten nog niet zijn afgerond, is het moeilijk om nu reeds een globale relevante evaluatie te geven. Wel kunnen uit de eerste fase (tot september 1998) reeds conclusies worden getrokken.

Op 5 januari 1999 heeft de Centrale Stuurgroep, waarvan de sociale partners (VESOC-platform) en de inhoudelijk betrokken ministers eveneens deel uitmaken, een eerste evaluatie verricht van het outplacementexperiment.

Hierbij werd uitgegaan van een nota van de Administratie Werkgelegenheid waarin de impact werd nagegaan van de maatregel bij de bedrijven, waarvoor de aanvraag voor outplacement na faling werd goedgekeurd.

Deze Centrale Stuurgroep nam tevens kennis van de bevindingen van een onderzoek – dat werd verricht in het kader van VIONA – waarin de concrete praktijk, het bereik en de effectiviteit van het instrument "collectief outplacement" werden onderzocht. Hiervoor kan worden verwezen naar de HIVA en de Vlerick School voor Managementstudie ; "Allocatieprocessen en arbeidsmarktbeleid : outplacement", januari 1999.

Uit deze eerste voorlopige evaluatie blijkt dat er inzake de praktische organisatie van het outplace-

mentinitiatief nog de nodige bijsturingen dienen te worden doorgevoerd.

Er dient o.m. nagedacht over de rol van de curator en van de vakbonden bij de bekendmaking en opvolging van het outplacementexperiment en welke rol zal de werkgever spelen? Een van de geuite bezwaren was ook de al te lange en moeilijke administratieve procedure, alvorens een outplacementexperiment kan worden opgestart.

De *minister* pleit in deze context voor een versoepeling van deze procedure.

De *minister* deelt mede dat de Administratie verzocht werd een aantal concrete voorstellen te formuleren, waarbij aandacht zal worden besteed aan een versnelling en vereenvoudiging van de administratieve procedure bij de opstart van het experiment. De inhoudelijke sturing van het dossier op het subregionaal niveau kan volgens de minister eveneens worden verbeterd.

Wat de rol van de curator betreft – die in geval van faillissement in de plaats treedt van de werkgever – meent de minister dat dit een belangrijk gegeven is dat voldoende aandacht moet krijgen. Ook de promotie van het outplacementexperiment laat nog te wensen over.

De *minister* deelt mede dat de Centrale Stuurgroep op 5 februari 1999 opnieuw zal overgaan tot een bijkomende evaluatie van het outplacementexperiment. Deze Centrale Stuurgroep dient eveneens na te gaan welke mogelijkheden het Herplaatsingsfonds kan bieden en moet voorstellen doen voor een breder financieel draagvlak van het outplacementexperiment.

Op de eerste evaluatievergadering deelden de sociale partners mede dat over dit probleem nog nader intern beraad zal worden gepleegd en gelet op het nut van het advies van de SERV voor de verdere bespreking van het voorstel van decreet, verklaart de minister het advies van de SERV te zullen inwinnen.

Vervolgens benadrukt de *minister* nogmaals het initiatief van outplacement genegen te zijn, gelet op de sociale gevolgen van de aangekondigde en bij wijlen ook onaangekondigde bedrijfssluitingen die voor veel sociaal en financieel leed zorgen.

Daarenboven stelt de minister vast dat sommige ondernemingen wel beschikken over een sociaal begeleidingsplan, maar andere ondernemingen

schromen zich er dan weer niet voor om brutale bedrijfssluitingen door te voeren.

Een van de knelpunten blijft ook nu nog, de financiering van het Herplaatsingsfonds. Verschillende aspecten hiervan dienen echter nog nader te worden onderzocht. De *minister* vraagt zich tevens af hoe de bedrijven kunnen worden overtuigd hun bijdrage te storten in het Herplaatsingsfonds en daarenboven is nog geen uitsluitsel gegeven over welke bedrijfssectoren het zal gaan.

IV. ALGEMENE BESPREKING

De heren *Jacques Laverge* en *Didier Ramoudt* merken op dat het opleggen van een bijdrageplicht aan de werkgevers zal leiden tot een lastenverhoging van de bedrijven in de betrokken sectoren, waarvoor volgens de heer *Jan Penris*, de bedrijven geen vragende partij zijn.

De *minister* repliceert hierop door het belang van het outplacementinitiatief te benadrukken. De rekening zal hoe dan ook moeten worden betaald en de financiering van het initiatief zal een cruciaal gegeven blijven.

De heer *Robert Voorhamme* meent dat deze outplacementbijdrage niet noodzakelijkerwijze dient te worden beschouwd als een bijkomende lastenverhoging. Bedrijven waar geen conventionele voorzieningen zijn, zullen hoe dan ook moeten instaan voor de financiële kost bij bedrijfssluitingen.

Wat de structurele omkadering van het outplacementinitiatief betreft, merkt de heer *Jacques Laverge* op dat nu reeds terzake een adequate inbreng kan worden gedaan door de VDAB, die kan instaan voor de herplaatsing van de ontslagen werknemers.

Een belangrijk probleem blijft evenwel de timing. Wanneer dient de VDAB de outplacementopdracht te aanvaarden? De regeling van de outplacementproblematiek via de oprichting van een Herplaatsingsfonds is voor deze spreker niet de juiste aanpak.

De heer *Robert Voorhamme* meent dat het instappen in de structurele omkadering van de VDAB voor de regeling van de outplacementproblematiek zou kunnen leiden tot het verlenen aan de VDAB van een monopoliepositie voor outplacement, waarbij de *Jacques Laverge* nog opmerkt dat er steeds wordt gewerkt via tussenpersonen.

Daarenboven vraagt *de heer Robert Voorhamme* zich af of de kosten voor outplacement wel door de overheid alleen dienen te worden gedragen. Ook de bedrijven moeten een bijdrage leveren voor de herplaatsing van de werknemers bij collectieve bedrijfssluitingen. Tal van sociale voorzieningen, die op het federale niveau worden toegekend, worden slechts gedeeltelijk door deze overheid gefinancierd. Ook via de afsluiting van paritaire akkoorden wordt bijgedragen in de financiële lasten hiervan.

De heer *Jacques Laverge* stelt vast dat de sociale partners over belangrijke financiële reserves kunnen beschikken via de financieringsstroom van de paritaire akkoorden. Niemand weet precies wat de omvang hiervan is. In deze context vraagt deze spreker zich af of men deze financiële reserves niet zou kunnen aanspreken voor de financiering van het outplacementinitiatief. Spreker stelt vast dat men al te vaak deze reserves enkel beschouwt als een goede belegging.

Voor de heer *Jean-Marie Bogaert* mag het debat over outplacement niet te zeer worden toegespitst op de financiële aspecten alleen, maar moet de hoofdbekommernis van het outplacementinitiatief de spoedige integratie zijn van de getroffen doelgroepen op de arbeidsmarkt.

Het ontslag komt voor deze werknemers meestal over als ontijdig en vaak stelt men bij collectieve bedrijfssluitingen vast dat werknemers zeker niet adequaat zijn geïnformeerd over de werkelijke financiële toedracht binnen het bedrijf en bijgevolg komen deze volkomen verrast op de straat terecht. Vele bedrijven ontberen daarenboven de middelen voor de financiering van outplacement voor deze werknemers.

De heren *Didier Ramoudt* en *Jacques Laverge* stellen vervolgens voor om de door het voorstel van decreet beoogde doelgroepen uit te breiden tot de zelfstandigen die na faillissement eveneens in de werkloosheid verzeilen. Ook voor deze groepen is het sociale leed groot en stelt zich de nood aan begeleiding en herscholing. De sluiting van een eenmanszaak is even dramatisch als het collectief ontslag van werknemers bij bedrijfssluitingen.

Vermits de financiering een van de knelpunten blijft, pleit de heer *Jean-Marie Bogaert* voor een optimale aanwending van de reeds bestaande structuren en een bundeling van de reeds lopende outplacementinitiatieven lijkt eveneens aangewezen. Spreker vraagt zich nog af of dit voorstel van decreet ter zake een stap in de goede richting is.

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* treedt de heren *Didier Ramoudt* en *Jacques Laverge* bij wat de sociale gevolgen betreft voor de zelfstandigen bij faillissement van een eenmanszaak en stelt voor dat hiertoe eventueel een amendement zou worden ingediend.

Een uitbreiding van de door het voorstel van decreet beoogde doelgroepen ziet de heer Jan Penris echter niet zitten, vermits dit zou resulteren in een lastenverhoging voor het Vlaamse bedrijfsleven. Daarom kondigt de heer *Jan Penris* een amendement aan op artikel 9 (*Parl. St. VI. Parl. 1995-96, nr. 290/2*).

De *minister* stelt voor om bij hoogdringendheid het advies van de SERV in te winnen over dit voorstel van decreet, waarbij mevrouw *Trees Merckx-Van Goey*, hierin bijgetreden door de heren *Didier Ramoudt* en *Jacques Laverge*, vraagt om de outplacementbegeleiding van de zelfstandigen na faillissement van de eenmanszaak mede op te nemen in de adviesaanvraag.

De *minister* brengt vervolgens onder de attentie van de Commissie dat een tweede vergadering van de Centrale Stuurgroep, waarbij de SERV eveneens betrokken is, zal plaats hebben op 5 februari 1999. Het advies van de SERV zal wellicht medio maart 1999 worden verwacht.

De heer *Jef Sleetckx*, indiener van het voorstel van decreet stelt voor om de beslissingen van de sociale partners na afloop van de vergadering van de Centrale Stuurgroep af te wachten en vraagt aan de minister om de resultaten hiervan mede te delen aan de Commissie.

Op 16 maart 1999 namen de leden van de Commissie vervolgens kennis van het advies van 10 maart van de SERV en werd de bespreking op 1 april 1999 in de Commissie verder gezet.

V. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

Bij de aanvang van de artikelsgewijze bespreking op 1 april 1999 lagen reeds verschillende amendementen voor. De amendementen zijn opgenomen in *Parl. St. VI. Parl. 1995-96, nrs. 290/2 en 3*.

Door de heren Robert Voorhamme, Jef Sleetckx, Paul Deprez en Johan De Roo wordt een nieuwe tekst voorgelegd voor het door de heren Jef Sleetckx, Robert Voorhamme en Carlos Lisabeth

ingediende voorstel van decreet (*Parl. St. VI. Parl. 1995-96, nr. 290/1*). Deze nieuwe tekst wordt ingediend als amendement (*Parl. St. VI. Parl. 1995-96, nr. 290/3*) en strekt ertoe de oorspronkelijke tekst van het voorstel van decreet integraal te vervangen.

De Commissie beslist de artikelsgewijze bespreking te voeren op basis van dit amendement.

De tekst luidt :

" Amendementen voorgesteld door de heren Robert Voorhamme, Jef Sleenckx, Paul Deprez en Johan De Roo op het voorstel van decreet van de heren Jef Sleenckx, Robert Voorhamme en Carlos Lisabeth houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds

De tekst van het voorstel van decreet vervangen door wat volgt :

"VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

§ 1. Er wordt een Herplaatsingsfonds opgericht bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, hierna het fonds genoemd.

§ 2. Het fonds heeft rechtspersoonlijkheid. De bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut in verband met de begroting, de rekeningen, het comptabiliteitsstelsel, het gezag en de controle op de instellingen van categorie A zijn op het fonds van toepassing voorzover er in dit decreet niet wordt van afgeweken.

Artikel 3

Het fonds heeft tot opdracht de herplaatsing te bevorderen van werknemers die werkloos zijn gesteld ingevolge een faillissement van een onderneming of een gerechtelijke ontbinding van een vereniging zonder winstoogmerk wegens kennelijke staat van onvermogen.

Het fonds staat in voor de betaling van de kosten die aan de activiteiten inzake herplaatsing verbonden zijn.

De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, welke activiteiten kunnen bijdragen tot de herplaatsing van de in het eerste lid bedoelde werknemers, welke categorieën van personen met werknemers kunnen worden gelijkgesteld, alsook de voorwaarden en modaliteiten met betrekking tot de betaling van de kosten.

Artikel 4

De aanvraag tot tegemoetkoming dient bij het fonds te worden ingediend door de curator, de vereffenaar of de overnemer.

De aanvraag bevat een sociaal plan dat is goedgekeurd door de curator, de vereffenaar of de overnemer en de representatieve werknemersorganisaties.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere modaliteiten van de aanvraagprocedure.

Artikel 5

De curator, de vereffenaar of de overnemer deelt aan het fonds de gegevens mee betreffende de organisatie die instaat voor de in artikel 3 bedoelde activiteiten.

De in het eerste lid bedoelde organisatie moet door de Vlaamse regering erkend zijn om deze activiteiten uit te oefenen. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden van deze erkenning, na advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Artikel 6

Het fonds kan in de uitvoering van zijn opdracht voorrang verlenen aan die categorieën van werknemers van wie de herplaatsing in het reguliere arbeidscircuit het moeilijkst verloopt.

De Vlaamse regering stelt hiervoor de nadere voorwaarden vast, na advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Artikel 7

§ 1. De middelen van het fonds zijn :

- a) een jaarlijkse dotatie lastens de begroting van het Vlaamse Gewest ;
- b) de tegemoetkomingen die teruggevorderd worden, in geval het faillissement of de gerechtelijke ontbinding, zoals bedoeld in artikel 3, toe te schrijven is aan een bedrieglijk bankroet ;
- c) het gebeurlijk saldo op het einde van het voorgaande begrotingsjaar van het fonds.

§ 2. De in § 1 bedoelde middelen kunnen worden aangevuld met :

- a) middelen van de Europese Structuurfondsen die bestemd zijn voor de herplaatsing van werknemers ;
- b) bijdragen van sectoren op vrijwillige basis overeengekomen in een paritair comité.

Artikel 8

Het fonds wordt beheerd door de Vlaamse regering. De Vlaamse regering stelt de nodige diensten en personeelsleden ter beschikking van het fonds.

Artikel 9

De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast betreffende de werking en het beheer van het fonds.

Artikel 10

§ 1. In de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen wordt een begeleidingscommissie opgericht. De begeleidingscommissie moet de Vlaamse regering van advies dienen omtrent de aanvragen tot tegemoetkoming vanwege het fonds.

§ 2. De begeleidingscommissie is samengesteld uit :

- 1° een voorzitter die aangeduid wordt door de Vlaamse regering ;
- 2° een gelijk aantal vertegenwoordigers van de meest representatieve werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers die door de Sociaal-

Economische Raad van Vlaanderen worden voorgedragen en door de Vlaamse regering benoemd ;

3° twee vertegenwoordigers aangeduid door de Vlaamse regering ;

4° een ambtenaar van de Administratie Werkgelegenheid van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels betreffende de samenstelling en de werking van de begeleidingscommissie.

Artikel 11

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van de gerechtelijke politie, houden de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan."

De heer *Robert Voorhamme* verwijst voor de verantwoording naar het amendement (*Parl. St. VI. Parl. 1995-1996, nr. 290/3*). Dit amendement komt in ruime mate tegemoet aan de kritische opmerkingen van het SERV-advies van 10 maart 1999.

– *Oprichting van het Herplaatsingsfonds, rechtspersoonlijkheid, financiering, opdracht, doelgroep, organisatie outplacement en voorrangsregeling* (Artikelen 1 tot 6 van *Parl. St. VI. Parl. 1995-1996, nr. 290/3*).

Een van de krachtlijnen van het oorspronkelijke voorstel van decreet behelst de *financiering* van het Herplaatsingsfonds door de bijdragen van de ondernemingen, wat aldus bijdraagt tot de totstandkoming van een solidariteit tussen de ondernemingen.

Uit het SERV-advies blijkt echter dat deze voorstander is van een financiering van dit fonds via een jaarlijkse dotatie lastens de begroting van het Vlaamse Gewest. Het amendement komt hieraan tegemoet, maar laat toch de mogelijkheid open om op vrijwillige basis vanuit de verschillende sectorfondsen eveneens bijdragen in dit fonds te storten voor de financiering van de outplacementactiviteiten.

Spreker verklaart dat hiermede wordt tegemoetgekomen aan de eerder gereserveerde opstelling van de sociale partners ten overstaan van een decretale

verankering van een sectoraal financieringsmechanisme, waarbij de heer *Jef Sleenckx* nog opmerkt dat het vrijwillig karakter van de bijdrage toch best nader wordt onderhandeld bij de afsluiting van paritaire akkoorden binnen het paritair comité. Daarenboven vraagt deze spreker zich af of het gratuite karakter van de bijdrage in feite de facto niet zal leiden tot het volledig afhaken van de bedrijfswereeld?

De heer *Robert Voorhamme* merkt op dat in de CAO's een bepaling kan worden opgenomen m.b.t. de financiering van het Herplaatsingsfonds. Spreker wijst erop dat het Herplaatsingsfonds in feite functioneert als een efficiënt en economisch verantwoord instrument tot het voeren van een globaal arbeidsmarktbeleid, vermits het bijdraagt tot de terugdringing van de werkloosheid.

Hierop brengt de heer *Paul Deprez* onder de aandacht van de commissie dat niet alle bedrijven een beroep doen op het Herplaatsingsfonds. Bij sluiting van kleine ondernemingen vindt het beperkt aantal werknemers vaak onmiddellijk zelf een baan, waardoor de werkgever geen beroep dient te doen op het Herplaatsingsfonds.

Deze bedrijven, die zelf voor hun personeel een sociaal verantwoorde ontslagregeling hebben uitgewerkt, bijkomend nog een financiële bijdrage doen storten in het Herplaatsingsfonds voor de financiering van outplacementactiviteiten in bedrijven in faling, die geen voorzieningen hebben getroffen, vindt spreker niet billijk.

De heer *Robert Voorhamme* benadrukt dat er steeds een harde kern zal blijven bestaan van moeilijk te plaatsen werknemers en de financiële last van de integratie van deze doelgroep zal ten laste vallen van de belastingbetaler. In deze context verwijst deze spreker naar het Bodemsaneringsfonds dat eveneens een zware last is voor de gemeenschap. Waar is de verantwoordelijkheid van de bedrijven?

De Vlaamse overheid draagt een deel bij, maar ook de bedrijfswereeld dient bij te dragen in de last van de historische bodemvervuiling.

De heer *Gilbert Bossuyt* vraagt zich af of de Vlaamse decreetgever wel bevoegd is om een bijdrageplicht in te stellen voor de bedrijven en verwijst naar de interventie van de heer *Paul Deprez*.

De heer *Robert Voorhamme* meent dat het mogelijk moet zijn om bij de vaststelling van de RSZ-bijdrage een bepaald percentage hiervan te reserve-

ren voor de financiering van outplacementactiviteiten, waardoor voor de financiering van opleidingen zou kunnen worden geput uit een solidariteitsfonds. Spreker verklaart evenwel geen voorstander te zijn van een integrale financiering ervan door de overheid alleen. Ook de bedrijven dienen een bijdrage te leveren aan de vorming en bijscholing van de werknemers.

De minister formuleert geen bezwaren ten overstaan van dit amendement en stelt dat de Vlaamse regering op 30 maart 1999 haar instemming heeft betuigd met het voorstel van amendement.

Vervolgens formuleert de heer *Jacques Laverge* nog enkele kritische bedenkingen. Spreker stelt vast dat het voorstel van decreet aansluit bij een van de kerntaken van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling. Hierbij oppert deze spreker de bedenking of de trajectbegeleiding van werklozen door het aanbieden van vormingspakketten wel behoort tot deze kerntaken?

Wat de door het voorstel van decreet beoogde doelgroepen betreft, vraagt spreker zich af of men niet dreigt te verzeilen in een categoriale benadering van de werkzoekenden, waarbij men werklozen die sinds geruime tijd werkloos zijn, stiefmoederlijk zal behandelen t.o.v. van werklozen die ingevolge faling hun baan verliezen, vermits deze laatste doelgroep hoe dan ook zal kunnen rekenen op het voorkeursbehandeling, in het kader van de outplacementactiviteiten.

Spreker twijfelt aan de noodzaak van de oprichting van een Herplaatsingsfonds met rechtspersoonlijkheid.

De minister repliceert hierop als volgt. De oprichting van dit Herplaatsingsfonds moet de overdracht van begrotingsmiddelen mogelijk maken en in deze context refereert de minister aan een gelijkwaardig initiatief (Mina-fonds).

De oprichting van het Herplaatsingsfonds draagt bovendien bij tot de opbouw van de nodige financiële reserves, noodzakelijk voor het opvangen van onverwachte noden. Daarenboven kunnen aldus de niet-aangesproken begrotingskredieten uit deze budgettaire enveloppe worden getransfereerd naar het volgende begrotingsjaar en geaffecteerd aan de financiering van outplacementactiviteiten.

De heer *Robert Voorhamme* benadrukt dat de oprichting van het Herplaatsingsfonds precies werd ingegeven door het inzicht om iedere vorm van discriminatie tussen werklozen onmogelijk te maken.

Het is inderdaad zo dat een aanzienlijke groep van werknemers reeds beschermd is tegen de sociale gevolgen van collectief ontslag, ingevolge herstructurering via de CAO's die terzake bepalingen bevatten, o.m. aanbod van outplacement.

Er blijft echter een onbeschermd groep, nl. werknemers die ingevolge faling of vereffening werkloos zijn geworden en die niet vallen binnen het toepassingsgebied van deze CAO's kunnen aldus toch nog instappen in een outplacementinitiatief via het Herplaatsingsfonds. Spreker stelt dat ook de ondernemingen hun bijdrage dienen te leveren in de financiering van deze outplacementactiviteiten en in geval van faling of vereffening dringt een solidaire financiering zich op.

Dergelijke denkpiste sluit volgens de heer *Jacques Laverge* aan bij de stelling om outplacement te beschouwen als een geïntegreerd onderdeel van de arbeidsbemiddeling. Spreker verwijst hiervoor naar *Parl. St. VI. Parl. 1998-1999, nr. 1225/7* en het is inderdaad correct dat werknemers van grote ondernemingen inzake outplacementaanbod, inderdaad bevoordeligd worden t.o.v. werknemers van kleine ondernemingen.

De heer *Jacques Laverge* vraagt aandacht voor artikel 3, derde lid, m.b.t. de uitbreiding van het outplacementinitiatief voor de zelfstandigen.

Hierop verwijst de heer *Robert Voorhamme* naar artikel 3, derde lid van de in het amendement (*Parl. St. VI. Parl. 1995-1995, nr. 290/3*) voorgestelde tekst van artikel 3. Deze tekst komt grotendeels tegemoet aan het SERV-advies, zonder evenwel decretaal de automatische gelijkschakeling van zelfstandigen en werknemers te regelen. Aan de Vlaamse regering en aan de SERV wordt terzake enige ruimte gelaten om dit aspect te regelen bij besluit.

Hierop stelt de heer *Jacques Laverge* vast dat het SERV-advies een onderscheid hanteert tussen zelfstandigen, die in moeilijkheden komen en nadien opnieuw een zelfstandig beroep uitoefenen en die zelfstandigen die worden geïntegreerd als werknemer in het reguliere arbeidscircuit na herplaatsing.

De heer *Paul Deprez* merkt op dat het Herplaatsingsfonds, ingevolge de indiening van dit amendement, niet langer wordt ingebed binnen de VDAB-structuren.

De *minister* verduidelijkt dat een van de kerntaken van de VDAB het aanbod behelst van een basisdienstenpakket aan iedere werkzoekende. Out-

placement behoort niet tot dit basispakket maar wordt gekaderd binnen de meritdiensten van de VDAB.

Terzake onderstreept de *minister* het financiële autonome karakter van deze meritdiensten en wat de structurele omkadering betreft van het outplacementinitiatief gebeurt dit best niet binnen de bestaande VDAB-structuren aangezien er ook private outplacementbureaus actief zijn, maar dient het Herplaatsingsfonds eerder ondergebracht bij de Administratie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap die zal instaan voor het afbakenen van de regels m.b.t. de besluitvorming en de omschrijving van de beoogde doelgroepen.

De verankering van de outplacementactiviteiten binnen de beheersstructuur van de VDAB spruit volgens de heer *Robert Voorhamme* in feite voort uit de oorspronkelijk beoogde bijdragefinanciering. Voorts merkt deze spreker nog op dat vertegenwoordigers van de sociale partners eveneens zijn opgenomen in het beheerscomité van de VDAB.

De heer *Jacques Laverge* stipt aan dat uit het SERV-advies blijkt dat : "Hoewel kan vastgesteld worden dat – bij collectief ontslag – steeds meer in outplacement van werknemers voorzien wordt, blijkt uit het hiervoor vernoemd VIONA-onderzoek dat in 1997 nog maar ca. 29 percent van de werknemers bij collectief ontslag of faling, een outplacementprogramma volgde (ca. 16 percent in 1996). Het bereik van het instrument collectief outplacement is dus nog eerder beperkt te noemen."

Wat de behaalde resultaten van het outplacementinitiatief betreft, geeft de *minister* volgende toelichting over het aantal werknemers dat effectief in een outplacementbegeleiding is ingestapt.

Acht bedrijven dienden in de periode 1996-1998 een aanvraag tot outplacementbegeleiding in en zes bedrijven hebben effectief een outplacementbegeleiding opgestart voor 373 werknemers. Slechts 36 percent van de voor outplacementbegeleiding in aanmerking komende oudere werknemers is effectief in het begeleidingsprogramma ingestapt en het percentage bij de mannen ligt hoger dan bij de vrouwen.

Wat deze groep van 373 werknemers betreft, werd 63 percent opnieuw geïntegreerd op de arbeidsmarkt ; 6 percent volgt een beroepsopleiding ; 15 percent is nog in begeleiding en 16 percent heeft afgehaakt.

– *De rol van de curator, de vereffenaar of de overnemer*

Hierop vraagt de heer *Jacques Laverge* nadere toelichting over de werking van het Herplaatsingsfonds. Spreker vraagt zich af of het Herplaatsingsfonds slechts zal worden aangesproken voor die bedrijven die er een beroep op doen, of zal men de facto in geval van falen hierop een beroep kunnen doen ?

De *minister* verduidelijkt dit als volgt. Het Herplaatsingsfonds zal in werking treden in geval van heikracht. Wat de collectieve sluiting van bedrijven na faillissement betreft, merkt de minister op dat hierop meestal een breed maatschappelijk debat volgt en de politieke verantwoordelijken zullen hierop worden aangesproken, die uiteraard een aanbod van outplacement zullen doen, maar dit aanbod dient evenwel te worden beantwoord door een vraag van de bedrijven, bij monde van de curator.

Hierop vraagt de heer *Jacques Laverge* zich nog af, wie het initiatief hiertoe zal nemen. Quid inzake de begeleiding van deze werklozen. Wie zal deze werklozen informeren over het bestaan van het Herplaatsingsfonds en de outplacementbegeleiding ? Hierbij preciseert de heer *Jef Sleetx* dat niet alle falen worden gevolgd door een overname van het bedrijf, waarbij de heer *Robert Voorhamme* tevens opmerkt dat er steeds een curator, vereffenaar of overnemer van een bedrijf is.

Logischerwijze moet het initiatief uitgaan van de *curator*, alhoewel ook de werknemers vragende partij kunnen zijn voor outplacementbegeleiding. Ingeval van herstructurering van een bedrijf is outplacement meestal een element van het sociaal akkoord en wordt dit gefinancierd door de onderneming.

Ingeval evenwel de waarde van de activa ontoereikend zijn voor de financiering van dit outplacementinitiatief, kan door de curator eveneens een beroep worden gedaan op het Herplaatsingsfonds.

In deze context benadrukt de *minister* het belang van een goede promotiecampagne van de outplacementbegeleiding via het Herplaatsingsfonds bij de curatoren, vermits velen niet op de hoogte zijn van dit initiatief en er aldus evenmin de ontslagen werknemers kunnen over informeren.

De heer *Robert Voorhamme* onderstreept het belang van de outplacementbegeleiding, vermits dit een zeer welkome oplossing is voor curatoren of

overnemers van een bedrijf, die vaak te kampen hebben met de delicate afwikkeling van het sociaal passief.

Waar zullen deze mensen worden opnieuw tewerkgesteld en wie zal de begeleiding hiervan op zich nemen ? Dit voorstel van decreet kan hiertoe een eerste positieve aanzet geven.

De *minister* beaamt dat niet alle collectieve bedrijfssluitingen op eenzelfde sociaal verantwoorde wijze worden afgesloten. Dit is o.m. gebleken naar aanleiding van de evaluatie van het VESOC-outplacementexperiment bij het faillissement van Velda.

Bepaalde bedrijfssluitingen verlopen inderdaad perfect sociaal begeleid en andere bedrijfssluitingen zijn ronduit dramatisch, ingevolge een te beperkte bescherming. Outplacement moet de sociale gevolgen van collectieve bedrijfssluitingen en falen temperen. De evaluatie van het outplacementexperiment leverde positieve resultaten en nieuwe inzichten op.

– *Stijving van het fonds en de teruggevorderde tegemoetkomingen in geval van batig saldo na vereffening van het faillissement (Artikel 7 van Parl. St. VI. Parl. 1996-1996, nr. 290/3)*

De heer *Jacques Laverge* snijdt vervolgens het probleem aan van de rangregeling van de teruggevorderde tegemoetkomingen. Is hier sprake van een bevoorrechte schuldvordering en hoe wordt de rangregeling hiervan bepaald ? Kan artikel 19, 3bis, van de hypotheekwet van 16 december 1851 worden ingeroepen ?

Hierop verduidelijkt de heer *Robert Voorhamme* dat artikel 7, § 1, b) de terugvordering betreft van de tegemoetkomingen, in geval het faillissement of de gerechtelijke ontbinding, zoals bedoeld in artikel 3 (*Parl. St. VI. Parl. 1995-1996, nr. 290/3*) toe te schrijven is aan een bedrieglijk bankroet.

De *minister* onderstreept dat het Vlaamse Gewest steeds, in het belang van de vrijwaring van zijn rechten, dient tussen te komen en indien er een mogelijke kans op terugvordering is, dan dient het Vlaamse Gewest dit ook te doen.

Hierop repliceert de heer *Jacques Laverge* dat ook na de afwikkeling van de faillissementsprocedure, dus niet ingevolge een bedrieglijk bankroet, of bij vereffening, de succesvolle realisatie van de activa door de curator of de vereffenaar, een batig saldo kunnen opleveren. Kan het Herplaatsingsfonds dit

batig saldo mee uitwinnen ter financiering van outplacementactiviteiten ? Hierbij merkt deze spreker nog op dat falingen niet steeds toe te schrijven zijn aan wanbeheer en bedrieglijk bankroet, maar ook het gevolg kunnen zijn van aanslepende liquiditeitsproblemen en daarenboven is een gefailleerde niet steeds in staat van kennelijk financieel onvermogen.

De *minister* onderstreept dat de aanvraag voor de outplacementbegeleiding dient uit te gaan van de curator. Indien er twijfel rijst over de omvang van de activa in de gefailleerde massa, kan dit door de curator worden vermeld.

Hierop wijst de heer *Robert Voorhamme* erop dat de finaliteit van een overnamebod op een bedrijf meestal wordt ingegeven door een winstoogmerk of door een herstructurering van de bedrijfsactiviteiten. Meestal wordt op dit overnamebod ingegaan, maar niet alle overnemers zijn bereid om het bedrijf volledig over te nemen. Er zullen steeds prioriteiten dienen te worden gesteld op het vlak van de omschakeling van de bedrijfsactiviteiten en de overname van het personeelsbestand.

De curator zal een belangrijke rol spelen bij de overname van het personeelsbestand. Vaak wordt slechts de helft van het personeel mee overgenomen door de overnemer. Er zullen keuzes dienen te worden gemaakt, waarbij de heer *Jacques Laverge* opmerkt dat sommige bedrijven outplacement mee aanbieden in de ontslagregeling, andere bedrijven doen dit niet. Waar kunnen de werknemers die niet van outplacementactiviteiten kunnen genieten terecht ?

De minister beklemtoont dat de VDAB steeds een basis dienstenpakket aanbiedt en kandidaat-overnemers kunnen reeds van bij de overname contact opnemen met de VDAB inzake een mogelijke herprofilering van de werknemers van het overgenomen bedrijf. Dienen deze werknemers herschoold en hoe zal dit worden gefinancierd ? Indien een werkgever een meer gespecialiseerde dienstverlening (op maat van het bedrijf) aan de VDAB vraagt, is dit uiteraard tegen betaling.

De heer *Leo Cannaerts* stelt vast dat er omtrent de terugvordering van de tegemoetkomingen vanuit het Herplaatsingsfonds toch nog veel vragen rijzen en deze spreker vraagt zich vervolgens af of het niet de voorkeur verdient de bestemming van de toegekende gelden decretaal te regelen, eventueel via een aanpassing van de wetgeving op de economische expansiewetgeving of via een bijsturing van de richtlijnen. Quid inzake de terugvordering van

toegekende expansiesteun in geval van bedrieglijk bankroet ?

Volgens de heer *Robert Voorhamme* betreft artikel 7, § 1, b) de terugvordering van tegemoetkomingen van het Herplaatsingsfonds en dit fonds wordt gestijfd door begrotingsmiddelen, teruggevorderde bedragen alsook begrotingssaldi van het fonds.

Dit is b.v. ook het geval voor het Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie (FEERR) en sluit aan bij het standpunt van de Vlaamse werkgevers- en werknemersorganisaties. Spreker verklaart dat dit niet belet dat de middelen van het fonds in voorkomend geval kunnen verhoogd worden met middelen van de Europese Structuurfondsen en bijdragen van sectoren op vrijwillige basis overeengekomen in een paritair comité.

De heer *Leo Cannaerts* preciseert dat de bestemming van het batig saldo, na faillissement, wordt geregeld door de faillissementswet van 8 augustus 1997, die eveneens bepalingen bevat inzake de rechten van hypothecaire schuldeisers, onroerende goederen, roerende goederen en bevoorrechte schuldeisers. De faillissementswet is daarenboven een federale bevoegdheid.

Inzake de terugvordering van de toegekende overheidssteun van ondernemingen die de informatie- en raadplegingsprocedure in geval van collectief ontslag niet naleven (*Parl. St.* VI. Parl. 1996-1997, 606/1) merkt de heer *Robert Voorhamme* op dat de teruggevorderde overheidssteun steeds wordt teruggestort in de globale begrotingsmassa.

Op dit ogenblik is er evenwel een consensus dat deze teruggevorderde overheidssteun wordt gere-affecteerd aan het fonds waaruit werd geput voor de toekenning ervan. Er kan inderdaad sprake zijn van een zeker parallellisme tussen het FEERR en het Herplaatsingsfonds. Indien het toegekende expansiesteun betreft, wordt de teruggevorderde overheidssteun in het FEERR gestort. Bij terugvordering van tegemoetkomingen van het Herplaatsingsfonds, ingevolge bedrieglijk bankroet worden deze middelen teruggestort in het Herplaatsingsfonds.

De heer *Jean-Marie Bogaert* stelt dat de tekst van artikel 7, § 1, te vaag is geformuleerd ; een verfijning ervan dringt zich derhalve op. Artikel 7 betreft de definitie van de middelen van het fonds, die aldus niet worden verhoogd door littera b), maar eerder op een meer doeltreffende wijze besteed.

Ten onrechte toegekende middelen moeten teruggevorderd worden.

De tekst regelt evenmin volgens de heren *Jacques Laverge* en *Robert Voorhamme* op duidelijke wijze de bestemming van het batig saldo, indien bij faillissement of gerechtelijke ontbinding de activa de passiva overtreffen. Indien er een batig saldo wordt gerealiseerd dan kan het Herplaatsingsfonds geheel of gedeeltelijk de gedane uitgaven terugvorderen en worden deze middelen terug in het fonds gestort.

De minister formuleert geen bezwaren tegen een tekstaanpassing van het artikel 7, zoals voorgesteld in het voorliggende amendement (*Parl. St. VI. Parl. 1995-1996, nr. 290/3*).

Vervolgens worden door de heren *Robert Voorhamme*, *Jacques Laverge*, *Paul Deprez*, *Jean-Marie Bogaert* en *Jef Sleetckx* subamendementen ingediend (*Parl. St. VI. Parl. 1995-1996, 290/4*) (A en B) op de in *Parl. St. VI. Parl. 1995-1996, nr. 290/3* door de heren *Robert Voorhamme*, *Jef Sleetckx*, *Paul Deprez* en *Johan De Roo* voorgestelde amendementen.

Het subamendement A strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 7, § 1, het punt b) te schrappen.

Het subamendement B strekt ertoe aan de voorgestelde tekst van artikel 7, § 2, een punt c) toe te voegen dat luidt als volgt :

"c) de tegemoetkomingen betaald vanuit het fonds die teruggevorderd worden :

- in geval het faillissement of de gerechtelijke ontbinding, zoals bedoeld in artikel 3, toe te schrijven is aan een bedrieglijk bankroet ;
- in geval het faillissement of de gerechtelijke ontbinding, zoals bedoeld in artikel 3, met een batig saldo wordt afgesloten."

De heren *Robert Voorhamme* en *Jacques Laverge* verantwoorden deze subamendementen als volgt.

Indien bij een faillissement of een gerechtelijke ontbinding de activa de passiva overtreffen en er met andere woorden een batig saldo wordt gerealiseerd kan het fonds geheel of gedeeltelijk de gedane uitgaven terugvorderen en worden deze middelen opnieuw opgenomen in het fonds.

De heer *Leo Cannaerts* wenst nog te vernemen of de terugvordering van de tegemoetkomingen betaald vanuit het fonds, een bevoorrechte schuldvordering is voor het Vlaamse Gewest, waarbij de heer *Paul Deprez* aanstipt, dat indien het geen bevoorrechte schuldvordering betreft, de faillissementswetgeving bepaalt dat inzake de uitdeling aan schuldeisers het bedrag van het actief van de gefailleerde onder de schuldeisers verdeeld wordt naar evenredigheid van hun vorderingen en na aftrek van de kosten en uitgaven voor het beheer van de failliete boedel, van de uitkeringen tot levensonderhoud aan de gefailleerde en zijn gezin en van hetgeen aan de bevoorrechte schuldeisers betaald is (artikel 99 faillissementswet van 8 augustus 1997).

De heer *Jacques Laverge* wijst er nog op dat de terugvorderingen van de tegemoetkomingen betaald vanuit het Herplaatsingsfonds wél een bevoorrecht karakter kunnen hebben, indien deze deel uitmaken van het loon der werknemers.

Spreker refereert in deze aan artikel 90 van de faillissementswet. Artikel 90 van deze wet luidt als volgt :

"Voor de werknemers bedoeld in artikel 1 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, worden het loon, zoals bepaald in artikel 2, eerste lid, van die wet, en de in het loon begrepen vergoedingen die aan dezelfde personen verschuldigd zijn wegens beëindiging van hun dienstbetrekking, ongeacht of die beëindiging voor of na de faillietverklaring plaatsheeft, onder de bevoorrechte schuldvorderingen opgenomen met deze rang en ten belope van dezelfde bedragen als het voorrecht dat aan dezelfde personen wordt toegekend bij artikel 19, 3° bis, van de hypotheekwet van 16 december 1851."

De subamendementen A en B worden unaniem aangenomen met 8 stemmen.

Het aldus gesubamendeerde amendement ingediend door de heren *Robert Voorhamme*, *Jef Sleetckx*, *Paul Deprez* en *Johan De Roo* (*Parl. St. VI. Parl. 1995-1996, nr. 290/3*) op het voorstel van decreet van de heren *Jef Sleetckx*, *Robert Voorhamme* en *Carlos Lisabeth* houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds, dat voorziet in de integrale vervanging van de oorspronkelijke tekst van het voorstel van decreet wordt unaniem aangenomen met 8 stemmen.

Ingevolge de aanneming van dit amendement wordt het amendement van de heer Jan Penris (*Parl. St. VI. Parl. 1995-1996, nr. 290/2*) zonder voorwerp.

De verslaggever,

Paul DEPREZ

De voorzitter,

Robert VOORHAMME

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**Artikel 1**

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

§ 1. Er wordt een Herplaatsingsfonds opgericht bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, hierna het fonds genoemd.

§ 2. Het fonds heeft rechtspersoonlijkheid. De bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut in verband met de begroting, de rekeningen, het comptabiliteitsstelsel, het gezag en de controle op de instellingen van categorie A zijn op het fonds van toepassing voorzover er in dit decreet niet wordt van afgeweken.

Artikel 3

Het fonds heeft tot opdracht de herplaatsing te bevorderen van werknemers die werkloos zijn gesteld ingevolge een faillissement van een onderneming of een gerechtelijke ontbinding van een vereniging zonder winstoogmerk wegens kennelijke staat van onvermogen.

Het fonds staat in voor de betaling van de kosten die aan de activiteiten inzake herplaatsing verbonden zijn.

De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, welke activiteiten kunnen bijdragen tot de herplaatsing van de in het eerste lid bedoelde werknemers, welke categorieën van personen met werknemers kunnen worden gelijkgesteld, alsook de voorwaarden en modaliteiten met betrekking tot de betaling van de kosten.

Artikel 4

De aanvraag tot tegemoetkoming dient bij het fonds te worden ingediend door de curator, de vereffenaar of de overnemer.

De aanvraag bevat een sociaal plan dat is goedgekeurd door de curator, de vereffenaar of de overnemer en de representatieve werknemersorganisaties.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere modaliteiten van de aanvraagprocedure.

Artikel 5

De curator, de vereffenaar of de overnemer deelt aan het fonds de gegevens mee betreffende de organisatie die instaat voor de in artikel 3 bedoelde activiteiten.

De in het eerste lid bedoelde organisatie moet door de Vlaamse regering erkend zijn om deze activiteiten uit te oefenen. De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden van deze erkenning, na advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Artikel 6

Het fonds kan in de uitvoering van zijn opdracht voorrang verlenen aan die categorieën van werknemers van wie de herplaatsing in het reguliere arbeidscircuit het moeilijkst verloopt.

De Vlaamse regering stelt hiervoor de nadere voorwaarden vast, na advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

Artikel 7

§ 1. De middelen van het fonds zijn :

- a) een jaarlijkse dotatie lastens de begroting van het Vlaamse Gewest ;
- b) het gebeurlijk saldo op het einde van het voorgaande begrotingsjaar van het fonds.

§ 2. De in § 1 bedoelde middelen kunnen worden aangevuld met :

- a) de middelen van de Europese Structuurfondsen die bestemd zijn voor de herplaatsing van werknemers ;
- b) bijdragen van sectoren op vrijwillige basis overeengekomen in een paritair comité ;

c) de tegemoetkomingen betaald vanuit het fonds die teruggevorderd worden :

- in geval het faillissement of de gerechtelijke ontbinding, zoals bedoeld in artikel 3, toe te schrijven is aan een bedrieglijk bankroet ;
- in geval het faillissement of de gerechtelijke ontbinding, zoals bedoeld in artikel 3, met een batig saldo wordt afgesloten.

Artikel 11

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van de gerechtelijke politie, houden de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Artikel 8

Het fonds wordt beheerd door de Vlaamse regering. De Vlaamse regering stelt de nodige diensten en personeelsleden ter beschikking van het fonds.

Artikel 9

De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast betreffende de werking en het beheer van het fonds.

Artikel 10

§ 1. In de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen wordt een begeleidingscommissie opgericht. De begeleidingscommissie moet de Vlaamse regering van advies dienen omtrent de aanvragen tot tegemoetkoming vanwege het fonds.

§ 2. De begeleidingscommissie is samengesteld uit :

- 1° een voorzitter die aangeduid wordt door de Vlaamse regering ;
- 2° een gelijk aantal vertegenwoordigers van de meest representatieve werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers die door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen worden voorgedragen en door de Vlaamse regering benoemd ;
- 3° twee vertegenwoordigers aangeduid door de Vlaamse regering ;
- 4° een ambtenaar van de Administratie Werkgelegenheid van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels betreffende de samenstelling en de werking van de begeleidingscommissie.

BIJLAGE

SERV-ADVIES VAN 10 MAART 1999 MET BETREKKING TOT DE OPRICHTING
VAN EEN HERPLAATSINGSFONDS

SOCIAALECONOMISCHE RAAD
VAN VLAANDEREN

**ADVIES MET BETREKKING TOT DE OPRICHTING VAN EEN
HERPLAATSINGSFONDS**

Brussel, 10 maart 1999
DVVhw020801 advies herplaatsingsfonds

SITUERING VAN DE ADVIESVRAAG

In uitvoering van het tweede Vlaams Werkgelegenheidsakkoord d.d. 14 december 1995 beslisten de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners tijdens de VESOC-bijeenkomst van 26 maart 1996 om een experiment “outplacement na faling” te starten.

Opzet hierbij was en is nog steeds om vanuit de Vlaamse overheid outplacementbegeleiding te financieren voor werknemers die ontslagen worden ingevolge de faling van hun bedrijf.

De financiering door de overheid is gesteund op de vaststelling dat bedrijven in faling zelf de nodige middelen ontberen om voor hun ontslagen werknemers via een outplacementbegeleiding nieuwe tewerkstellingsmogelijkheden te voorzien.

Bij de opstart van dit experiment werd afgesproken dat een (tripartite samengestelde) Centrale Stuurgroep – die op Vlaams niveau werd opgericht ter begeleiding en sturing van het experiment – de mogelijkheden zou onderzoeken tot oprichting van een Herplaatsingsfonds.

Het mogelijke concept voor dit Herplaatsingsfonds werd ruimer gezien dan enkel financiering van outplacement na faling, in de zin dat hierbij ook werd gedacht aan mogelijke financiering van initiatieven op vlak van opleiding; collectieve arbeidsbemiddeling en herplaatsingspremies.

Naar de financiering van dit fonds werd aangekondigd dat hierbij kon onderzocht worden of deze ruimer zou kunnen opgevat worden dan enkel vanuit de overheid.

In april 1996 werd door de heren Sleeckx, Voorhamme en Lisabeth in het Vlaams parlement een Voorstel van decreet houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds, ingediend.

Bij de bespreking van dit Voorstel van decreet werd verwezen naar het pas opgestarte experiment outplacement na faling. De mogelijkheden voor de oprichting van een Herplaatsingsfonds – zoals voorgesteld in voornoemd Voorstel van decreet – zouden verder besproken worden op basis van een evaluatie van het lopende experiment.

Begin 1999 werd het experiment outplacement na faling geëvalueerd. Hierbij werd uitgegaan van een nota van de Administratie Werkgelegenheid waarin de impact werd nagegaan van de maatregel bij de bedrijven waarvoor de aanvraag voor outplacement na faling werd goedgekeurd. Tevens nam de Centrale Stuurgroep kennis van de bevindingen van een onderzoek – dat werd verricht in het kader van VIONA – waarin de

concrete praktijk, het bereik en de effectiviteit van het instrument “collectief outplacement” werden onderzocht¹.

Rekening houdend met de bevindingen en conclusies in voornoemde documenten, werden door de Centrale Stuurgroep op een bijeenkomst van 5 februari l.l. een aantal bijsturingen in de concrete uitvoering van het experiment, voorgesteld. De voorgestelde bijsturingen hebben o.m. betrekking op de bekendmaking en promotie van het instrument “outplacement na faling”; de rol die de STC's hierbij kunnen vervullen; de vereenvoudiging en vooral ook versnelling van de administratieve procedures die worden toegepast.

Inmiddels ligt voornoemd Voorstel van decreet houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds opnieuw ter bespreking voor in de Commissie Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden van het Vlaams Parlement. Bij een bespreking ervan in januari l.l. werd beslist eerst kennis te nemen van de evaluatiegegevens van het experiment outplacement na faling.

In het kader van deze bespreking werd door sommige commissieleden ook voorgesteld om het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds uit te breiden tot gefailleerde zelfstandigen.

Bij brief van 18 januari l.l. heeft de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, de heer T. Kelchtermans, de Raad om advies gevraagd over de opportuniteit van een decretale onderbouwing van een Herplaatsingsfonds, evenals om voorstellen te doen rond een ruimere financiering en het toepassingsgebied van dit fonds.

Hierbij wordt verwezen naar de voorstellen vervat in voornoemd Voorstel van decreet.

Verwijzend naar de bespreking van dit Voorstel van decreet in de Commissie Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden in januari l.l., wordt door de minister ook gevraagd dat de Raad zich zou uitspreken over de opportuniteit om het toepassingsgebied van een Herplaatsingsfonds uit te breiden tot gefailleerde zelfstandigen.

Op zijn bijeenkomst van 10 maart 1999 heeft de Raad het hiernavolgend advies geformuleerd.

¹ HIVA; De Vlerick School voor Management; “Allocatieprocessen en arbeidsmarktbeleid : outplacement”, januari 1999.

ADVIES

Uit het VIONA-onderzoek m.b.t. het instrument “collectief outplacement” (cf. supra), is gebleken dat het volgen van een outplacementbegeleiding de kansen van de deelnemers op het vinden van een nieuwe job na ontslag, duidelijk verhoogt. Dit positief effect blijkt meer uitgesproken te zijn bij moeilijker herplaatsbare groepen op de arbeidsmarkt zoals vrouwen, lager geschoolden en oudere werknemers.

De combinatie van de verschillende aspecten van het outplacementaanbod (cf. psychologische, logistieke en technische ondersteuning vanwege de consulent) blijkt een belangrijke troef in de begeleiding van ontslagen werknemers en wordt - blijkens voornoemd onderzoek – door de deelnemers aan outplacement sterk gewaardeerd.

Hoewel kan vastgesteld worden dat – bij collectief ontslag – steeds meer outplacement van werknemers voorzien wordt, blijkt uit het hiervoor vernoemd VIONA-onderzoek dat in 1997 nog maar ca. 29% van de werknemers bij collectief ontslag of faling, een outplacementprogramma volgde (ca. 16% in 1996). Het bereik van het instrument collectief outplacement is dus nog eerder beperkt te noemen.

Er is wel een duidelijke trend om naast de klassieke outplacementbegeleiding als dusdanig ook steeds meer in opleiding voor de ontslagen werknemers te voorzien. Dit met de bedoeling om hun herplaatsingsmogelijkheden te maximaliseren.

In zijn Aanbeveling d.d. 20 januari 1999 over het in Vlaanderen te voeren arbeidsmarktbeleid, heeft de Raad er reeds voor gepleit om voornoemde trend te versterken. Hierbij werd aangekondigd dat de Raad zou nagaan – mede in functie van de evaluatie van het experiment outplacement na faling – op welke wijze de Vlaamse overheid en de Vlaamse sociale partners dit proces structureel kunnen ondersteunen.

Ten aanzien van deze structurele ondersteuning gaat de Raad – wat de rol van de overheid resp. het bedrijfsleven betreft – uit van volgende *principes* :

- de overheid – inclusief de Vlaamse – heeft mee tot opdracht het gebruik van outplacement en opleiding bij herstructureringen te bevorderen;
- de financiering van outplacement zowel als opleiding moet in eerste instantie gebeuren vanuit het bedrijfsleven zelf en dit op basis van overleg tussen de sociale partners, hetzij vanuit de bedrijfsenveloppes voor sociale begeleiding hetzij op gemutualiseerde wijze vanuit de sectorale, paritaire instellingen.

Er zijn overigens reeds een aantal sectoren waar dit nu reeds gebeurt (cf. metaal; internationaal transport en handel; aanvullend paritair comité bedienden);

- de overheid dient zich te concentreren op deze bedrijven waar in beginsel geen middelen voor outplacement en opleiding voorhanden zijn en dus ook het recht op outplacement en “employability” niet onderhandelbaar is.

Het gaat hierbij meer in het bijzonder om ondernemingen getroffen door falings maar ook vzw's die gerechtelijk worden ontbonden wegens kennelijke staat van onvermogen. Dit laatste kan als burgerrechtelijke tegenhanger beschouwd worden van de faling in het handelsrecht.

In bedrijven waaraan een gerechtelijk akkoord wordt toegestaan, is het mogelijk dat in het sociaal plan dat aan de schuldeisers wordt voorgelegd, voorzien wordt in outplacementmodules die door het bedrijf zelf gefinancierd worden.

Ook een gewone sluiting van een onderneming (dus niet na faling) impliceert op zich niet noodzakelijk dat er geen middelen beschikbaar zijn voor outplacement- of opleidingsinitiatieven.

Wat de rol van de overheid betreft, kan hierbij verwezen worden naar de bijzondere middelen die de Vlaamse overheid – in het kader van de zgn. VESOC-enveloppe van het tweede Vlaams Werkgelegenheidsakkoord – heeft uitgetrokken voor het experiment outplacement na faling. De Raad meent dat dit experiment, ondanks de “kinderziektes”, zijn meerwaarde ongetwijfeld bewezen heeft en daarom ook – mits bijsturing in de door de Centrale Stuurgroep voorgestelde zin (cf. supra) – een structureel karakter dient te krijgen;

- een vraaggerichte aanpak is hierbij aangewezen, gelet onder meer op de keuzevrijheid (aan welk outplacementbureau de opdracht wordt toegekend) voor de ondernemingsraad die voorzien is in artikel 6 van de CAO Nr. 51 betreffende outplacement;
- voor het overige is er uiteraard de globale verantwoordelijkheid om elke werkzoekende (zonder onderscheid, cf. decretaal Charter van de werkzoekende) een volwaardige minimum trajectbegeleiding aan te bieden. Dit moet via de reguliere dotatie aan de VDAB kunnen gegarandeerd worden, zowel naar kortdurig als naar langdurig werklozen.

Vanuit voornoemde principes wenst de Raad t.a.v. de voorstellen zoals vervat in het *Voorstel van decreet Sleeckx, Voorhamme, Lisabeth* volgende overwegingen te formuleren :

- vanuit de behoefte aan een meer structurele aanpak, kan de Raad zich aansluiten bij het voorstel tot oprichting van een Herplaatsingsfonds. Hoe dan ook zal dit een decretale basis vereisen.

Wat het concept voor dit fonds betreft, meent de Raad dat best kan uitgegaan worden van het bestaande experiment outplacement na faling, aangepast zoals voorgesteld door de Centrale Stuurgroep (cf. supra).

Bij de principes zoals hiervoor geschetst, werd reeds gesteld dat de Raad ervoor pleit om het instrumentarium niet te beperken tot outplacementbegeleiding maar hierin ook opleidingsacties te betrekken. Dit impliceert – verwijzend naar artikel 1 van het Voorstel van decreet – dat het hierbij niet enkel om een Gewestbevoegdheid maar ook om een Gemeenschapsbevoegdheid gaat. In dit geval zou dan ook het opleidingsluik van een sociaal plan voor een onderneming gevestigd in Brussel, in aanmerking kunnen komen voor financiering vanuit het Herplaatsingsfonds;

- wat het beheer van het Herplaatsingsfonds betreft, is de Raad van mening dat de huidige formule van het experiment outplacement na faling best kan aangehouden worden, d.w.z. uitvoering door de Administratie Werkgelegenheid met sturing vanuit een tripartite (werkgevers ; werknemers ; overheid) samengestelde begeleidingsgroep. Een oprichting in de schoot van de VDAB acht de Raad niet wenselijk aangezien de VDAB slechts één van de aanbieders is van outplacement en opleiding en aangezien de CAO Nr. 51 uitdrukkelijk in een keuzevrijheid voorziet voor de ondernemingsraad (cf. supra);

- wat de opdracht betreft, stelt de Raad – zoals hiervoor reeds geargumenteed – voor om de tussenkomsten vanuit het Herplaatsingsfonds te beperken tot falingen van ondernemingen en gerechtelijke ontbinding van vzw's wegens kennelijke staat van onvermogen.

Dus niet in geval van gewone sluitingen van ondernemingen of bij gerechtelijk akkoord. Er dient overigens op gewezen dat de notie "gerechtelijk akkoord met boedelafstand" niet meer gehanteerd wordt in de huidige wetgeving inzake falingen;

- inzake financiering van het Herplaatsingsfonds, stelt de Raad dat deze moet gebeuren vanuit de Vlaamse begroting, eventueel aan te vullen met Europese cofinanciering (in te bouwen in de nieuwe doelstelling 3 van het Europees structuurbeleid vanaf 2000). Het voorzien van outplacement en opleiding voor werknemers die het slachtoffer zijn van collectief ontslag, is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheid en de sociale partners.

Waar in geval van collectieve afdankingen ingevolge gewone sluitingen (dus niet na falen) of herstructureringen van ondernemingen, de sociale partners hun (financiële) verantwoordelijkheden dienen op te nemen, is de Raad van mening dat in geval van collectieve afdanking van werknemers ingevolge sluiting van ondernemingen na falen of bij gerechtelijke ontbinding van vzw's, er in overheidsfinanciering moet kunnen voorzien worden.

Vanuit voorgaande kan de Raad zich dan ook niet aansluiten bij het concept van een aan bedrijven of sectoren opgelegde "herplaatsingsbijdrage" zoals vervat in artikel 9 van het Voorstel van decreet.

- wat de concrete werkingsmodaliteiten van het Herplaatsingsfonds betreft, wenst de Raad bijkomend nog volgende voorstellen te formuleren :
 - vanuit de bekommernis om werkgevers die inspanningen doen om personeel te behouden niet te benadelen, wordt voorgesteld om vanuit het Herplaatsingsfonds ook acties te financieren die gericht zijn op "inplacement" van werknemers bij de overnemer, na falen of gerechtelijke ontbinding. Dit als extra stimulans bij overname, waarbij evenwel rekening dient gehouden met mogelijke overheidssteun voor opleiding in het kader van de economische expansiewetgeving.
Het sociaal plan dient goedgekeurd te worden door de overnemer en de representatieve werknemersorganisaties;
 - het Herplaatsingsfonds betaalt integraal (binnen bepaalde maxima) de bewezen kosten van de outplacement- en opleidingsacties die vervat zijn in een sociaal plan dat wordt goedgekeurd door de curator (of vereffenaar of overnemer) en de representatieve werknemersorganisaties;
 - de curator (of vereffenaar of overnemer) en lokale vakbonden beslissen autonoom, maar ook transparant en met gelijke behandeling van eenieder, op

welke instellingen en bureaus zij beroep doen voor de outplacement- en opleidingsacties.

Voor outplacementactiviteiten uitgevoerd door private bureaus dient het hierbij uiteraard te gaan om bureaus erkend in het kader van de Vlaamse erkenningsregeling;

- er dient een mogelijkheid van terugvordering van de tegemoetkoming uit het Herplaatsingsfonds te worden voorzien in geval het om een bedrieglijk bankroet blijkt te gaan;
- de outplacementbegeleiding en opleiding moeten aan minimum kwaliteitsnormen beantwoorden (cf. o.m. belang van psychologische ondersteuning ; naleving CAO Nr. 51; ...).

Een rapportering aan de curator (of vereffenaar of overnemer) en aan de werknemersorganisaties, is aangewezen;

- uit de evaluatie van het experiment outplacement na falen en ook uit het VIONA-onderzoek m.b.t. collectief outplacement, is gebleken dat een uitermate snelle procedure wezenlijk is voor het bereik en succes van de maatregel.

Dit zal dan ook een wezenlijke bekommernis moeten zijn bij de operationalisering van het Herplaatsingsfonds, waarbij objectieve criteria rechtszekerheid moeten bieden aan alle betrokkenen.

Zoals bij de situering van de adviesvraag reeds vermeld, werd door minister Kelchtermans ook het advies van de Raad gevraagd over een voorstel tot uitbreiding van het toepassingsgebied van een Herplaatsingsfonds tot gefailleerde zelfstandigen.

Vanuit de sociale problematiek die zich veelal stelt bij falen van zelfstandigen, is de Raad van mening dat het aangewezen is om het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds uit te breiden naar de gefailleerde zelfstandigen die werknemer willen worden.

Er dient onderzocht hoe dit praktisch georganiseerd kan worden binnen het Herplaatsingsfonds.

De Raad is zich bewust van het gegeven dat bepaalde groepen zoals gefailleerde zelfstandigen die opnieuw zelfstandige activiteiten willen ontwikkelen, buiten het werkveld van het Herplaatsingsfonds zullen vallen.

De Raad acht het aangewezen dat deze specifieke problematiek nader zou onderzocht worden.